Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі.

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 122 (7683) | Нядзеля, 2 ліпеня 1944 г. | Цана 20 к.

Учора войскі 3-га Беларускага фронта штурмам авалодалі вялікім вузлом камунікацый горадам Барысаў, а таксама занялі раённыя цэнтры Мінскай вобласці гарады Бягомль і Плешчаніцы.

Войскі 1-га Беларускага фронта авалодалі раённымі цэнтрамі Мінскай вобласці гарадамі Копыль, Чырвоная Слабада, Грэск і за адзін дзень баёў захапілі ў палон 12.000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Слава доблесным совецкім воінам!

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Генералу арміі ЧЭРНЯХОЎСКАМУ

Войскі 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта, развіваючы паспяховае наступленне, фарсіравалі раку БЯРЭЗІНА на фронце 110 кілометраў і сёння, 1 ліпеня, штурмам авалодалі горадам і вялікім вузлом камунікацый БАРЫСАЎ — важным апорным пунктам абароны немцаў, які прыкрывае подступы да Мінска.

У баях пры фарсіраванні БЯРЭЗІНЫ і за авалоданне БАРЫСАВАМ вызначыліся войскі генерал-палкоўніка ГАЛІЦКАГА, генерал-лейтэнанта ГЛАГОЛЕВА, генерал-лейтэнанта КРЫЛОВА, генерал-маёра ЗАВАДОЎСКАГА, генерал-лейтэнанта КАШАВОГА, генерал-маёра ПРАВАЛАВА, генерал-маёра МАСЛАВА, генерал-маёра ЧАРНОВА, генерал-маёра БЕРАСТАВА, генерал-маёра СТРЫЖЭНКА, генерал-маёра ГЛАДЫШАВА, генерал-маёра КАЗАРАНА, генерал-маёра АЛЯКСЕЕНКА, палкоўніка ВОЛКАВА, палкоўніка ТОЛСЦІКАВА, палкоўніка КАВАЛЕЎСКАГА, палкоўніка ПАЛЕВІКА, палкоўніка КАЎТУНОВА, палкоўніка КЛІМАХІНА, палкоўніка ДАНЕЦ; кавалерысты генерал-лейтэнанта ОСЛІКОЎСКАГА; артылерысты генерал-маёра артылерыі СЁМІНА, генерал-лейтэнанта артылерыі САЛІЧКА, генерал-маёра артылерыі САЗОНАВА, палкоўніка ЦАРКОВА, палкоўніка ГЛУШКОВА, палкоўніка МІЦЮРОВА, палкоўніка ДЗЕМЯНОЎСКАГА, палкоўніка КАМІСАВА, палкоўніка ТАМІЛІНА, палкоўніка БАТВІНІКА, палкоўніка КІЙ, палкоўніка ФЯДОТАВА, палкоўніка ХАСІНА, палкоўніка БАЖУТАВА, палкоўніка ЧАРКАСАВА, падпалкоўніка ЦІТОВА, падпалкоўніка САТСКОВА, падпалкоўніка ВЫБАРАВА, падпалкоўніка КОЗІНА, падпалкоўніка МАЙСЕЕНКА, падпалкоўніка УВАРАВА; танкісты маршала бронетанкавых войск РОТМІСТРАВА, генерал-лейтэнанта танкавых войск ОБУХАВА, генерал-маёра танкавых войск ВОЎЧАНКА, генерал-маёра танкавых войск ФАМІНЫХ, генерал-маёра танкавых войск АСЛАНАВА, палкоўніка КРЭМЕРА; лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі БЯЛЕЦКАГА, генерал-лейтэнанта авіяцыі УШАКОВА, генерал-маёра авіяцыі АНДРЭЕВА, палкоўніка ПРУТКОВА; сапёры генерал-маёра інжынерных войск ЗВЕРАВА, палкоўніка ХМЫРОВА, палкоўніка ШАЛО, палкоўніка ПРАНЕВІЧА, падпалкоўніка ЧЫЖА, маёра ТАНХІЛЕВІЧА, маёра САНЧЫНА, маёра МАЛАХАВА, маёра СЯМЁНАВА, і сувязісты палкоўніка ДАВЫДЗЕНКА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях пры фарсіраванні БЯРЭЗІНЫ і за авалоданне БАРЫСАВАМ, прадставіць да прысваення назвы «БАРЫСАЎСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 1 ліпеня, у 22 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта, якія фарсіравалі БЯРЭЗІНУ і вызвалілі БАРЫСАЎ, — дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях пры фарсіраванні БЯРЭЗІНЫ і за вызваленне БАРЫСАВА.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

1 ліпеня 1944 года.

Ад Совецкага Інформбюро

З АПЕРАТЫЎНАЙ ЗВОДКІ ЗА 1 ЛІПЕНЯ

На працягу 1 ліпеня паміж Онежскім і Ладажскім вазёрамі нашы войскі працягвалі весці наступальныя баі, у ходзе якіх авалодалі раённым цэнтрам Карэла-Фінскай ССР ПРАЖА, а таксама з баямі занялі больш 30 іншых насялёных пунктаў, у тым ліку МАНЬГА, ПАНІЛО, ВЯЛІКІЯ ГОРЫ, КАЎГОЗЕРА, КАВАЙНО, МАНСІЛА, ПАГРАНІЧНЫ КАНДУШ.

На ПОЛАЦКІМ напрамку нашы войскі з баямі прасоўваліся наперад і занялі больш 150 насялёных пунктаў, у тым ліку вялікія насялёныя пункты КАЗІМІРАВА, ЕЎНІНА, ТРОСНІЦА (6 кілометраў на ўсход ад ПОЛАЦКА), СЕМЯНЕЦ, РАКОМСА, ПАЛЮДАВІЧЫ, ГЕРМАНОВІЧЫ, ЛУЖКІ, ПШЭВУЗ.

Войскі 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта, развіваючы паспяховае наступленне, фарсіравалі раку БЯРЭЗІНА на фронце 110 кілометраў і 1 ліпеня штурмам авалодалі вялікім вузлом камунікацый горадам БАРЫСАЎ, а таксама з баямі занялі больш 150 іншых насялёных пунктаў у тым ліку раённыя цэнтры Мінскай вобласці горад БЯГОМЛЬ, горад ПЛЕШЧАНІЦЫ і вялікія насялёныя пункты БЕРАСНЁЎКА, БУДЗІЛАЎКА, БРУСОВІЧЫ, ЛІПКІ, ЗЕМБІН, ЧЫРВОНАЯ РУДНЯ, СТРУПЕНЬ, ВЕРАСКІ, НАВАСЁЛКІ, ЧАРНЯЎКА.

На захад ад горада МАГІЛЁЎ войскі 2-га БЕЛАРУСКАГА фронта, працягваючы наступленне, з баямі занялі больш 50 насялёных пунктаў і сярод іх вялікія насялёныя пункты НІКАЛАЕЎКА, ШАПЯЛЕВІЧЫ, ЛЯСКОВІЧЫ, ЖУРАЎКА, ВАСІЛЕЎШЧЫНА, ПАГОСТ, ЛЕШНІЦА. Нашы войскі вышлі да пераправу праз раку БЯРЭЗІНА ля горада БЯРЭЗІНО.

На паўночны захад і на захад ад горада БАБРУЙСК войскі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта, развіваючы паспяховае наступленне, авалодалі раённымі цэнтрамі Мінскай вобласці горадам КОПЫЛЬ, горадам ЧЫРВОНАЯ СЛАБАДА, ГРЭСК, а таксама з баямі занялі больш 150 іншых насялёных пунктаў, у тым ліку вялікія насялёныя пункты НЯГОНІЧЫ, НОВАЯ НІВА, ВЯЛІКАПОЛЛЕ, НОВЫЯ і СТАРЫЯ ЛЯДЫ, АЧЫЖА, ГРАДЗЯНКА, ШЫШЫЦЫ, МАШЫЦЫ, ЧЫЖОЎКА і чыгуначную станцыю ГРАДЗЯНКА.

За 30 чэрвеня войскі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта ўзялі ў палон 12.000 нямецкіх салдат і афіцэраў. У ліку палонных камандзір 6-й пяхотнай дывізіі генерал-лейтэнант Гейне і камендант горада Бабруйска генерал-маёр Гаман. Такім чынам колькасць палонных нямецкіх салдат і афіцэраў, узятых войскамі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта, да канца 30 чэрвеня павялічылася да 35.680 чалавек.

На другіх участках фронта—без істотных змен.

За 30 чэрвеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 51 нямецкі танк. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 46 самалётаў праціўніка.

* * *

НАЛЁТЫ НАШАЙ АВІЯЦЫІ НА ЧЫГУНАЧНЫЯ ВУЗЛЫ ЯГЛЕВІЧЫ, БАРАНАВІЧЫ, ЛУНІНЕЦ, МАЛАДЗЕЧНА, МІНСК, ПОЛАЦК

Наша авіяцыя ў ноч на 1 ліпеня зрабіла масіраваныя налёты на чыгуначныя вузлы Яглевічы, Баранавічы, Лунінец, Маладзечна, Мінск, Полацк. У выніку бамбардыроўкі на вузлах узніклі шматлікія пажары і адбыліся моцныя выбухі. Гарэлі эшалоны з войскамі і тэхнікай, а таксама ваенныя склады праціўніка.

* * *

На паўночны захад і на захад ад горада Бабруйск нашы войскі працягвалі паспяховае наступленне. Совецкія часці акружаюць і ліквідуюць разрозненыя групы праціўніка. Знішчана 30 танкаў і самаходных гармат, 20 палявых гармат і 98 мінамётаў. Захоплена 20 танкаў, 92 гарматы, 25 мінамётаў, 183 кулямёты, 1.320 аўтамашын і 750 павозак з рознымі грузамі, 1.170 коней і 53 склады. Толькі ў адным раёне знішчана 1.700 і ўзята ў палон 5.000 нямецкіх салдат і афіцэраў. У ліку палонных—нямецкі камендант горада Бабруйск генерал-маёр Гаман. Гэты гітлераўскі генерал быў у свой час ваенным камендантам горада Орла і жорстка распраўляўся з мірнымі совецкімі грамадзянамі. Надзвычайная Дзяржаўная Камісія ў сваім паведамленні «Аб злачынствах нямецка-фашысцкіх захопнікаў у горадзе Орле і Орлоўскай вобласці», апублікаваным 7 верасня 1943 г., указвае на ката генерала Гамана, як на аднаго з галоўных арганізатараў масавых забойстваў невінных мірных жыхараў.

Партызаны і партызанкі, мацней удары па ворагу!

Доблесныя войскі Беларускіх франтоў працягваюць развіваць імклівае наступленне. У нарастаючым тэмпе ідзе масавае выгнанне нямецкіх прыгнятальнікаў з нашай шматпакутнай беларускай зямлі.

Над гарадамі Совецкай Беларусі —Віцебскам, Магілёвам, Жлобінам, Бабруйскам, Асіповічамі, Оршай, Слуцкам, Шкловам, Лепелем і многімі іншымі зноў развяваецца непераможны чырвоны сцяг. Совецкі чырвоны сцяг развіваецца таксама над вызваленымі ад нямецкіх захопнікаў тысячамі беларускіх вёсак.

За час наступальных баёў 1-ы і 2-гі Беларускія франты толькі з 23 па 29 чэрвеня гэтага года знішчылі і ўзялі ў палон 106.930 гітлераўскіх салдат і афіцэраў, знішчылі і захапілі 446 нямецкіх танкаў і самаходных гармат, 3.075 гармат рознага калібра, 2.646 мінамётаў, 8.464 кулямётаў і 22.072 аўтамашыны.

Часцям Чырвонай Арміі, якія наступаюць з фронта, актыўна дапамагаюць граміць нямецка-фашысцкіх захопнікаў праслаўленыя беларускія партызаны і партызанкі, якія дзейнічаюць у тыле ворага.

Свята выконваючы загад таварыша Сталіна — «наносіць магутныя ўдары па варожых тылах, шляхах зносін, воінскіх складах, штабах і прадпрыемствах, разбураць лініі сувязі праціўніка»,— народныя мсціўцы штогадзінна ўзмацняюць свае ўдары па праціўніку, дапамагаюць Чырвонай Арміі знішчаць гітлераўскіх прыгнятальнікаў.

Даведаўшыся аб гераічным наступленні Чырвонай Арміі, народныя мсціўцы з новай небывалай сілай бяруцца за баявыя справы. Толькі на-днях група партызанскіх атрадаў, якая дзейнічае ў заходніх абласцях Беларусі, узарвала на важнай чыгуначнай магістралі вялікі ўчастак рэек. Двое сутак па гэтай чыгунцы не ішлі нямецкія паязды на фронт.

Партызанскі атрад тав. М. разбурыў чыгуначную станцыю і разграміў буйны варожы гарнізон. Адна з партызанскіх груп знішчыла важны чыгуначны эшалон. За некалькі дзён партызанскі атрад тав. В. пусціў пад адкос 6 эшалонаў праціўніка і разбіў некалькі кілометраў чыгуначных рэек.

Беларуская зямля гарыць пад нагамі ў нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Група партызан з брыгады тав. М. (Віцебская вобласць) толькі за апошнія два месяцы знішчыла 2.488 гітлераўцаў і пусціла пад адкос дзесяткі варожых эшалонаў з боепрыпасамі і жывой сілай. Адзін партызанскі атрад вызваліў ад нямецкага рабства некалькі сот беларускага насельніцтва і выратаваў ад падпалу некалькі вёсак.

Гітлераўскія каты разлічвалі на рабскую пакорлівасць народа, але яны атрымалі помсту бязлітасную, гнеў народны, які ўзнімае совецкіх патрыётаў і патрыётак на слаўныя баявыя подвігі ў тылу захопнікаў. Растуць, мацнеюць магутныя рады партызан, якія дапамагаюць Чырвонай Арміі бязлітасна граміць ворага.

Зара вызвалення Совецкай Беларусі ад нямецкіх захопнікаў узнімаецца ўсё вышэй і вышэй. Але наперадзе яшчэ цяжкія і ўпорныя баі.

Партызаны і партызанкі! Усе сілы на дапамогу доблесным войскам нашай роднай Чырвонай Арміі! Узмацняйце свае ўдары па ворагу. Не давайце немцам падвозіць боепрыпасы і жывую сілу да лініі фронта. Ратуйце совецкае насельніцтва ад угону ў гітлераўскую Германію. Гэтага ад вас патрабуе Радзіма, гэта ад вас патрабуе таварыш Сталін.

Удары гвардзейцаў-танкістаў

МІНСКІ НАПРАМАК, 30 чэрвеня. **(Спец. кар. ТАСС).** У прарыў абароны немцаў на поўдзень ад Віцебска пайшлі нашы танкі. Раніцой наступнага дня рухомыя атрады дагналі на Мінскай аўтастрадзе вялікую калону нямецкіх войск, якія адыходзілі на захад. Па аўтастрадзе суцэльным патокам ішлі абозы з ваеннымі грузамі, артылерыя, аўтамашыны праціўніка. Танкі з ходу ўварваліся ў калону і, развіваючы хуткасць, сталі давіць гусяніцамі варожую тэхніку і расстрэльваць уцякаўшых гітлераўцаў.

Цэлы дзень танкі імчаліся па аўтастрадзе, не пакінуўшы на працягу 50 кіламетраў ні адной цэлай варожай машыны. Шлях рухомага атрада адзначан раздаўленымі гарматамі, аўтамабілямі, тысячамі трупаў коней і знішчаных немцаў.

Адступаючы, гітлераўцы не заўсёды паспяваюць зрабіць разбурэнні. На лініі Орша—Талачын немцы пакінулі больш 90 эшалонаў з грузамі, цэлы ўсе масты, вакзалы, вадакачкі, палатно, прылягаючыя да чыгункі заводы. У горадзе Талачын гітлераўцы паспелі спаліць толькі тры кварталы. Чакаючы нашага наступлення, немцы заклалі на Мінскай аўтастрадзе мноства фугасаў, але узарваць іх не паспелі. Калодзежы з фугасамі ўжо ўскрыты нашымі сапёрамі. Па дарозе ні на мінуту не спыняецца рух тэхнікі і аўтамашын.

Рэйд гвардзейскіх рухомых атрадаў нагнаў вялікую паніку на гітлераўцаў. Толькі адна танкавая часць за дзень узяла ў палон каля 1.000 гітлераўцаў. Аб вялікіх стратах немцаў гавораць шматлікія паказанні палонных. У раёне Бабра ў палон добраахвотна здаўся камандзір 256 нямецкага батальёна капітан Хейнц, які перабраўся праз раку. Ён заявіў на допыце:

— У маім батальёне з 900 чалавек засталося ўсяго 12. Супраціўляцца далей было дарэмна.

Другі палонны паказаў:

— У 35 палку 25 мотадывізіі ў кожным батальёне да наступлення рускіх было па 400—500 чалавек, а два дні назад заставалася па 60—70 чалавек.

Палонны з 14 пяхотнай дывізіі паведаміў, што ў яго палку на-днях па дзве роты звялі ў адну, а зараз у іх зноў налічваецца па 50—60 салдат і афіцэраў, агульныя-ж страты дывізіі складаюць да 75 процантаў асабовага складу.

Танкісты працягваюць граміць гітлераўцаў на беларускай зямлі. 28 чэрвеня ўдарам з поўдня нашы часці авалодалі горадам Лепель, а праз суткі, змятаючы на сваім шляху ўсе перашкоды, фарсіравалі раку Бярэзіну на паўночны захад ад горада Барысаў. Адначасова з гэтым рухомыя атрады кавалерыстаў выйшлі да Бярэзіны далей на поўнач і пры садзейнасці другой групы танкістаў стварылі непасрэдную пагрозу Барысаву.

Немцы ўсяляк імкнуцца затрымаць прасоўванне нашых войск, каб забяспечыць рэшткам разгромленых дывізій адыход на новы абарончы рубеж. Два дні таму назад немцы ўвялі ў бой падкінутую ў паспешным парадку ў раён Барысава з рэзерваў свежую танкавую дывізію. Яе матаразведчы батальён, падтрыманы ротай танкаў, уступіў у бой з нашымі рухомымі атрадамі на паўночны ўсход ад Барысава. Бой закончыўся пагібеллю 12 нямецкіх танкаў.

Совецкія танкісты працягвалі прасоўвацца ў бок Барысава. 30 чэрвеня нашы войскі ўварваліся ў Барысаў і завязалі баі на яго ўскраінах.

К. ПУХАЎ.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ (1-ы Беларускі фронт).

НА ЗДЫМКУ: (На пярэднім плане) Камандзір Н-скай авіяцыйнай штурмавой гвардзейскай часці, гвардыі маёр, ордэнаносец тав. Нядзелька В. Е. ставіць баявую задачу падраздзяленню штурмавікоў, пад камандаваннем гвардыі капітана Героя Совецкага Саюза тав. Хохлачова Васілія Фёдаравіча, які праявіў сябе ў баях за вызваленне Лоева, Мозыра, Калінкавіч і Рагачова.

Фото **Л. Папковіча.**

На Полацкім напрамку

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ, 30 чэрвеня. **(Ваен. кар. «Правды»).** Імкліва ідзе наступленне нашых войск. Не даючы немцам перапынку, танкісты і стралковыя падраздзяленні яшчэ ўчора перарэзалі чыгуначную лінію Полацк — Маладзечна і занялі станцыю Ветрына.

Праціўнік, спяшаючыся, сцягвае сілы і прыкладае адчайныя намаганні, каб спыніць наступленне нашых часцей. Але совецкія танкі, артылерыя і пяхота, падтрыманыя авіяцыяй, укліньваюцца ў варожую абарону, цясняць нямецкія баявыя парадкі і наносяць ім велізарныя страты. Па-майстэрску абыходзячы шматлікія вазёры, прабіваючыся з баямі ў лясах і балотах, совецкія воіны ўпарта прасоўваюцца наперад.

Немцы аказваюць упартае супраціўленне. Ярасныя контратакі іх пяхотных часцей пры падтрымцы самаходнай артылерыі ідуць бесперапынна адна за адной. Аднак эфект атрымліваецца адваротны: сілы немцаў змяншаюцца з кожнай контратакай. Яны ўжо накіроўваюць у бой ахоўныя, будаўнічыя і сапёрныя батальёны, параненых, якія не паспелі яшчэ паправіцца.

Імкнучыся забяспечыць сябе запаснымі абарончымі рубяжамі, гітлераўцы выгналі дзесяткі тысяч людзей на будаўніцтва новых супрацьтанкавых збудаванняў і траншэй.

Вялікія страты немцам наносяць у апошніх баях нашы танкісты. Па ўсяму фронту ідзе слава аб экіпажы братоў Чугуновых. Іх танк імкліва ўварваўся ў размяшчэнне праціўніка, раздавіў цяжкую нямецкую гармату, затым, выйшаўшы на дарогу, знішчыў штабны аўтобус і больш дзесяці падвод з воінскімі грузамі, а на зваротным шляху разбіў дзот і бронеаўтамабіль, што стаяў паблізу.

П. КУЗНЯЦОЎ.

СЛУЦК

1-ы БЕЛАРУСКІ ФРОНТ, 30 чэрвеня. **(Ваен. кар. «Правды»).** Прасоўванне войск маршала Ракасоўскага да Слуцка было ажыццёўлена ў дні, калі яшчэ працягваліся баі за ліквідацыю акружаных нямецкіх дывізій ля Бабруйска. Нашы мотамеханізаваныя сілы і кавалерыйскія палкі прасунуліся наперад, паралізаваўшы тым самым усе тылы праціўніка.

Наступленне танкістаў і коннікаў развівалася па шасе Бабруйск — Слуцк, якое з'яўляецца ва ўмовах балоцістай мясцовасці адзінай важнай камунікацыяй. Немцы аказвалі на шасе ўпартае супраціўленне. Імкнучыся выйграць час, нямецкае камандаванне хацела даць палёгку сваім акружаным дывізіям, прывесці свае сілы ў парадак, а затым арганізаваць контрудар. Асабліва жорсткае супраціўленне аказваў праціўнік у раёне вялікага населенага пункта Старыя Дарогі. Але спробы ворага затрымаць наступленне аказаліся дарэмнымі.

Рухомыя часці імкліва прасоўваліся на захад, перакуляючы нямецкія сілы, наносячы ім пры гэтым новыя вялікія страты. 29 чэрвеня танкісты і коннікі шчыльна падкаціліся да горада Слуцк. Абарона немцаў была прарвана. Фарсіраваўшы раку Случ, мота-механізаваныя часці ўварваліся на ўскраіну і завязалі баі непасрэдна за горад.

Сёння ў першай палове дня Слуцк заняты нашымі войскамі.

Я. МАКАРЭНКА.

Незабыўныя сустрэчы

БАБРУЙСК, 1 ліпеня. **(Спецкор БЕЛТА).** Насельніцтва, выратаванае ад нямецкага рабства, з радасцю сустракае сваіх вызваліцеляў. Гэтыя сустрэчы незабыўныя.

Вось глухая станцыя Мошна на чыгунцы Бабруйск—Слуцк. Насустрач нам ідзе група жанчын. Уперадзе, спатыкаючыся, бяжыць босая жанчына. У руках яна трымае кошык, напоўнены чырвонымі суніцамі.

— Родныя, доўгачаканыя, частуйцеся...

Жанчына падыйшла да трох сержантаў.

— Вось, для вас, усёй сям'ёй збіралі. Прыміце. Ад душы.

Яна перадала кошык вусатаму сержанту. Побач з ім стаяў малады радавы з ордэнам Славы на грудзях.

— Сынка майго нагадвае. Выліты Ванюша. Можа і ён мае такую ўзнагароду за подвігі.

Яна абняла салдата, пацалавала і перахрысцілася.

Вёска Астроў. Стаптаныя палі, апаленыя сады, папялішчы. Група байцоў акружыла маленькую старую жанчыну. Гэта сялянка з вёскі Астроў Марына Фёдараўна Парахневіч. Яна абняла лейтэнанта ў запыленай гімнасцёрцы і заплакала ў яго на плячы.

— Паглядзіце, што нарабіла праклятая немчура, — гаварыла яна: — вёску спалілі, жывёлу пагналі, палі зруйнавалі. Дзетак у нас паадбіралі. У мяне Олюшку—унучку ў няметчыну пацягнулі, праклятыя.

Міма ідуць пехацінцы. Скаргі і жалобы змучанай жанчыны балюча кранаюць сэрца. Байцы папраўляюць на плячах вінтоўкі ды ідуць больш хуткім крокам.

В. ШЫЛКІН.

У вызваленым раёне

Што нарабілі тут тройчы заклятыя немцы! Балюча глядзець на груды бітай цэглы, на чорныя папялішчы. Балюча глядзець на адзічэлыя, у бур'янах палі, на высечаныя сады.

Раніца 27 чэрвеня. Раённы цэнтр Акцябр чатыры гадзіны таму назад вызвалены Чырвонай Арміяй ад нямецкіх захопнікаў. Сэрца сціскаецца ад болю. Абгарэлыя бярвенні пабудоў раскіданы па баках, глыбокія варонкі, высокія бур'яны на папялішчах. Многа разоў бамбілі тут нямецкія паветраныя піраты.

...Тут былі добрыя будынкі дзесяцігодкі, нарсуда, рэдакцыі раённай газеты, райвыканкома, МТС, спіртзавода. Дзе-ж яны? Іх няма. Усё змяшана з зямлёю.

Крывавы Гітлер у красавіку 1942 года накіраваў на Акцябр да двух дывізій узброеных з ног да галавы душагубаў. За тры дні гітлераўскія грамілы спалілі жывымі 4.000 старых, жанчын і дзяцей. Яны спалілі самыя вялікія населеныя пункты Кавалі, Лаўстыкі, Курын, Смугу і іншыя.

Мы ведаем гэты раён. Тут нарадзілася іскра партызанскага руху на Палессі, які разгарэўся ў магутнае полымя народнай помсты ворагу. Тут пачыналі барацьбу з фашысцкімі ізвергамі партызанскія важакі Героі Совецкага Саюза Бумажкоў і Паўлоўскі.

Народ ішоў у лес і па знаёмых сцежках падкрадваўся да варожых гарнізонаў, камунікацый. Ляцелі пад адкос варожыя эшалоны, узрываліся на мінах аўтамашыны, рассыпаліся нямецкія штабы і доты, узляталі ў паветра масты. Народ змагаўся, верыў у перамогу сваёй справы.

І вось у Акцябры свята. У лесе адбылася радасная сустрэча з партызанамі атрада, які ішоў на дапамогу фронту на чале з партызанскім камісарам тав. Татаравым. Сяброўскія абдымкі, гарачыя сустрэчы байцоў, партызан і насельніцтва ператварыліся ў сімвал любві і адданасці совецкай радзіме, у сімвал падзякі таварышу Сталіну за вызваленне.

У раён вярнуліся сапраўдныя гаспадары. Над домам, дзе размясціліся райком партыі і райвыканком, высока ўзняты чырвоны сцяг. Адзін за другім з аўтаматамі на плячы ўваходзяць да сакратара райкома тав. Шруба і старшыні райвыканкома тав. Пятрэнка ўчарашнія народныя мсціўцы.

28 чэрвеня ў райкоме партыі адбылася першая нарада раённага і сельскага актыва. Сярод удзельнікаў—Барыс Адзінец, які больш 15 год працаваў старшынёй сельскага совета, Каленкевіч, які таксама некалькі год працаваў у Новадуброўскім сельсовеце,—у часе акупацыі яны партызанілі. Тут і новыя старшыні сельсоветаў—Грыгорый Крук, Андрэй Голуб і другія.

— На маім рахунку, — гаворыць падрыўнік, цяпер інструктар райкома партыі, тав. Алехна, —больш 10 варожых эшалонаў, пушчаных пад адкос, дзесяткі знішчаных фрыцаў.

У населеныя пункты вяртаюцца жыхары.

— Сем месяцаў, — расказвае 64-гадовы Андрэй Паплаўскі,—сядзелі мы ў балотах, пухлі ад голаду. Але мы ведалі: прыдзе Чырвоная Армія.

Стары Іосіф Ігнатавіч Вежнавец сустрэўся нам у вёсцы Гаць. Вёска толькі што вызвалена ад немцаў. Стары і яго жонка глядзяць на труп немца, які валяецца на іх двары.

— Наваяваўся!—гаворыць Іосіф Ігнатавіч. — Гэта ты, падлюга, расстраляў нявінных дзяцей-сірот Валодзьку і Ігнаціка Кандратовіч. Ты падпаліў нашу вёску і пагнаў нашых вяскоўцаў у Германію. За гэта табе адплацілі. А мае сыны, стралкі Аляксей і Елісей, танкіст Прохар, партызан Іван яшчэ многа знішчаць нямецкае падлы.

Стары плюнуў на фрыца і пайшоў уздоўж вёскі.

На перакрыжаванні вуліц каля памяшкання былога сельскага совета стаялі баявыя машыны. Іосіф Ігнатавіч падыйшоў да танкіста і пацалаваў яго.

— Вялікае дзякуй, сынкі, за вызваленне з нямецкай няволі.

Сцяпан ШАРАМЕТ.

Акцябрскі раён,

Палескай вобласці.

Баявыя задачы МТС

(На рэспубліканскай нарадзе дырэктароў машынна-трактарных станцый)

30 чэрвеня—1 ліпеня ў Гомелі праходзіла рэспубліканская нарада дырэктароў машынна-трактарных станцый. Абмеркаваны пытанні: вынікі веснавой сяўбы, ход праполкі, падрыхтоўка да ўборкі ўраджаю і ход будаўніцтва ў калгасах і МТС вызваленых раёнаў рэспублікі.

З дакладам па першаму пытанню выступіў Народны камісар земляробства БССР тав. Крупеня І. А. Ён расказаў, як калгасы рэспублікі перамаглі значныя цяжкасці і, дзякуючы сваёй самаадданай працы і дапамозе МТС, выканалі план сяўбы на 102,3 процанта. У перадавыя па рэспубліцы выйшлі Брагінскі, Хойніцкі, Уваравіцкі, Будакашалёўскі і Рэчыцкі раёны.

— Многія машынна - трактарныя станцыі, — гаворыць тав. Крупеня,—паспяхова справіліся з пастаўленымі перад імі задачамі. Рудакоўская МТС першая ў рэспубліцы выканала план веснавых трактарных работ, зэканоміла звыш 6.000 кілаграмаў гаручага. Выканалі план трактарных работ Хойніцкая, Новабеліцкая, Веткаўская, Касцюковіцкая, Прапойская і іншыя машынна - трактарныя станцыі.

— Разам з гэтым,—працягвае дакладчык,—у цэлым работу МТС вызваленых раёнаў нельга прызнаць здавальняючай. Асабліва адстае Брагінская МТС (дырэктар тав. Паўлючэнка), адстаюць Бялынкавіцкая, Раднянская. Для палепшання работы дырэктарам МТС неабходна навесці бальшэвіцкі парадак у выкарыстанні трактарнага парка. Неабходна поўным ходам разгарнуць падрыхтоўку ўборачных машын і закончыць яе не пазней 15 ліпеня.

Па дакладу разгарнуліся ажыўленыя спрэчкі. Кіраўнікі перадавых МТС—Рудакоўскай (дырэктар тав. Рэпка), Новабеліцкай (дырэктар тав. Фрадкін), Прапойскай (дырэктар тав. Захараў) і іншыя падзяліліся вопытам арганізацыі працы, тэхнічнага догляду і масавай работы сярод трактарыстаў і трактарыстак. Адначасова ў спрэчках рэзка крытыкаваліся недахопы ў рабоце адстаючых машынна-трактарных станцый. Выканаць гадавы план трактарных работ—важнейшая задача МТС вызваленых раёнаў Беларусі, гэтае падкрэслілі ўдзельнікі нарады.

Ажыўлена абмяркоўвалася другое пытанне, па якому выступілі начальнік Гомельскага аблза тав. Астроўскі, намеснік начальніка Магілёўскага аблза тав. Лапацін, намеснік начальніка Палескага аблза тав. Кліменка і другія. Выступаючыя рэзка крытыкавалі кіраўнікоў МТС за слабае разгортванне будаўніцтва. Вызначаны шляхі паскарэння тэмпаў будаўнічых работ.

У канцы нарады выступіў Старшыня Совета Народных Камісараў Беларускай ССР таварыш Панамарэнка П. К., які паставіў перад дырэктарамі МТС і ўсімі зямельнымі работнікамі рэспублікі рад важнейшых практычных задач.

На сенажацях

Радыё прынесла радасныя весткі аб вызваленні Віцебска і Магілёва. У калгасах раёна адбыліся многалюдныя мітынгі. У большасці выпадкаў яны праходзілі на сенажацях, дзе занята цяпер большасць калгаснікаў і калгасніц. У адказ на новыя поспехі Чырвонай Арміі калгаснікі ўзялі на сябе павышаныя абавязацельствы і з чэсцю выконваюць іх.

Шырока разгарнулася соцыялістычнае спаборніцтва ў калгасе «Хваля» (старшыня тав. Шэвелёў). Тут усе касцы спаборнічаюць за тэмпы і якасць. Вечарамі падводзяцца вынікі. Якасць касьбы высокая. Сярод калгасніц першынство аспрэчвае Галя Мастабай, якая ў апошнія дні скошвае па 0,60 гектара лугу.

І вось вынік спаборніцтва: на 30 чэрвеня скошана звыш 300 гектараў лугу і большая палова застагавана. Лепшае сена калгаснікі здаюць дзяржаве. На пункты Заготсена адвезены першыя 10 тон.

Паспяхова ідзе ўборка сенажацей у калгасе «Звязда», дзе скошана звыш 200 гектараў. Найлепшых поспехаў дабілася калгасніца Марыя Страдаева. Яна давяла выпрацоўку да 170 процантаў. Па яе прыкладу павялічваюць прадукцыйнасць працы многія калгаснікі і калгасніцы.

Новая хваля соцыялістычнага спаборніцтва ўзнялася сярод касцоў калгаса «Чырвоная змена» (старшыня тав. Якубовіч).

Разам з уборкай сенажаці фарсіруецца закладка сіласу. Лепшых поспехаў дасягнуў калгас імені Леніна. Тут засіласавана 250 цэнтнераў. У калгасе арганізавана спецыяльнае звяно па сіласаванню. Звыш 100 цэнтнераў засіласавана ў калгасе «Першае мая».

Калгаснае сялянства нашага раёна, натхнёнае гераічнымі поспехамі Чырвонай Арміі, зробіць усё, каб паспяхова правесці касьбу сенажацей і ўзорна падрыхтавацца да ўборкі зернавых.

Д. ДУХВАЛАЎ,
сакратар Свяцілавіцкага РК КП(б)Б.

Усе сілы на разгром ворага!

Нямецка-фашысцкія выродкі прынеслі беларускаму народу цяжкае гора і пакуты. Яны дашчэнту разбурылі наш любімы і прыгожы горад, буйны абласны цэнтр — Магілёў. Знявечаныя, з прабітымі сценамі стаяць шматпавярховыя дамы. Перад сваёй пагібеллю нямецкія цемрашалы спалілі горад. Яны ўзарвалі электрастанцыю, разбурылі шоўкавую фабрыку, знішчылі аўтарамонтны і косцеапрацоўчы заводы і іншыя прадпрыемствы. Апаганены і разбураны навучальныя, медыцынскія і іншыя культурныя ўстановы.

Сэрца сціскаецца, кроў стыне ў жылах, калі глядзіш на гэтыя разбурэнні і руіны. Немцы хацелі ўмярцвіць горад Магілёў, сцерці яго з твару зямлі. Не выйшла! Чырвоная Армія вызваліла Магілёў, вярнула яго да жыцця. Пройдзе час і мы адновім наш любімы горад.

З велізарным натхненнем сустрэлі працоўныя Магілёўскай вобласці весткі пра новыя поспехі Чырвонай Арміі. Вызваляецца ад ворага наша беларуская зямля! Рабочыя, інжынерна - тэхнічныя работнікі прамысловых прадпрыемстваў па-ваеннаму аднаўляюць разбураную нямецкімі захопнікамі прамысловасць, датэрмінова асвайваюць вытворчасць і ўжо цяпер даюць фронту і краіне прамысловую прадукцыю.

З небывалым палітычным уздымам працуе над аднаўленнем і ўмацаваннем грамадскай гаспадаркі калгаснае сялянства. Калгаснікі і калгасніцы вобласці па-франтавому правялі сяўбу яравых і засеялі сотні тысяч гектараў. Яны самаадданa працуюць над тым, каб вырасціць на палях высокі ваенны ўраджай і забяспечыць нашу Чырвоную Армію прадуктамі харчавання, а прамысловасць сыравінай.

Намаганнямі партыйных і непартыйных бальшэвікоў вобласці адноўлены ўсе МТС, якія існавалі да вайны, і на калгасных палях зноў загулі трактары. Многія МТС паспяхова выканалі план веснавых палявых работ.

Клопаты аб сваёй роднай вызваліцельніцы — Чырвонай Арміі, гарачае жаданне хутчэй разграміць ворага ярка адлюстраваны ва ўсенародным, масавым руху па добраахвотнаму збору сродкаў на будаўніцтва самалётаў і танкаў. Працоўныя вобласці сабралі і ўнеслі ў фонд Чырвонай Арміі 3 мільёны 800 тысяч рублёў. Актыўна прайшла падпіска на Трэцюю дзяржаўную ваенную пазыку. Працоўныя вобласці падпісаліся на 24 мільёны 350 тысяч рублёў, з іх 7 мільёнаў 434 тысяч рублёў унесена наяўнымі грашыма.

Калгаснікі сельгасарцелі «Трэці Інтэрнацыянал», Клімавіцкага раёна, у адказ на паспяховае наступленне совецкіх войск і вызваленне земляў Беларусі, датэрмінова аплацілі ўсю суму падпіскі па Трэцяй дзяржаўнай ваеннай пазыцы ў размеры 83 тысячы рублёў. Яны звярнуліся з заклікам да ўсіх калгаснікаў і калгасніц вызваленых раёнаў Беларусі паследваць іх прыкладу. Па прыкладу калгаснікаў «Трэцяга Інтэрнацыянала» ўсе калгаснікі і калгасніцы Клімавіцкага раёна датэрмінова аплачваюць сваю падпіску. За кароткі час яны ўнеслі ў лік аплаты звыш 2,5 мільёна рублёў пры суме падпіскі ў 3 мільёны 360 тысяч рублёў.

Чырвоная Армія паспяхова наступае. Набліжаецца час поўнага разгрому нямецкіх акупантаў. Працоўныя Магілёўскай вобласці сваёй самаадданай працай па аднаўленню народнай гаспадаркі дапамогуць Чырвонай Арміі дабіць параненага фашысцкага звера ў яго ўласнай бярлозе.

І. КАРДОВІЧ,
старшыня Выканкома Магілёўскага абласнога Совета дэпутатаў працоўных.

Першая квітанцыя

ВЕТКА. **(Па тэлефону).** У часць Віцебскіх дывізій калгаснікі раёна арганізавалі абозы з сенам дзяржаве. Першымі на склад Заготсена прыбылі падводы калгаса «Чырвоны кут», Сівенскага сельсовета. Калгаснікі здалі дзяржаве 15 цэнтнераў высокаякаснага сена.

Прыбылі абозы і з другіх калгасаў. Па 4—5 тон сена здалі калгасы «Рашаючы» і «Чырвоны баец». За першы дзень калгасы раёна здалі 40 тон сена.

ПРАГА СТАНАЎЛЕННЯ

Цяжка было глядзець на руіны роднай вёскі, што была такой прыгожай да вайны. Замест дамоў, чарнеюць папялішчы, тырчаць коміны. Вуліцы запруджаны галавешкамі, бітай цэглай. Нямецкія супастаты спалілі ўсе грамадскія пабудовы і 130 дамоў калгаснікаў.

Страшэнны малюнак не спалохаў нас. Калгаснікі запаліліся прагаю станаўлення. На першых-жа агульных сходах была пастаўлена задача — хутчэй адбудаваць родную вёску, у якой мы выраслі, стварылі калектыўную гаспадарку і спазналі радасць жыцця. Кожны калгаснік і калгасніца рашылі зрабіць усё, каб на папялішчы хутчэй вырасла новая прыгожая вёска.

З першых дзён вольнага жыцця мы стварылі будаўнічую брыгаду. На чале яе стаў вопытны цясляр Мацвей Цімафеевіч Камароў. У брыгаду ўвайшлі лепшыя калгаснікі, сярод іх бацька франтавіка Іван Якімавіч Агейчанка, Ціхан Ігнатавіч Кавулькін і Міхась Захаравіч Кавулькін.

Зіма прайшла ў напружанай працы. Людзі не ведалі і не жадалі адпачынку: хто лесарубам, хто возьнікам, хто цесляром — усе працавалі па меры сваіх сіл. У працу мы ўкладалі ўсю душу, сілу, вопыт і вялікую народную ярасць, здольную перамагчы любыя цяжкасці. Дзесяткі жанчын сталі хвацкімі лесарубамі і возьнікамі, яны спаборнічалі з брыгадамі мужчын і нярэдка выходзілі пераможцамі.

Нарыхтаван лесаматэрыял, і мы неадкладна прыступілі да будаўніцтва. Адвялі шырокія вуліцы, распрацавалі стандарт дамоў. Пачалося народнае станаўленне. Усе працавалі дружна, энергічна. Вара Аляксеенка, Наталля Кавулькіна, Кацярына Пархоменка — гэтыя патрыёткі з'явіліся ініцыятарамі соцыялістычнага спаборніцтва жанчын-будаўнікоў.

У першую чаргу пабудавалі хаты сем'ям чырвоных воінаў. Ім аказвалася ўсямерная дапамога. Маці франтавіка Вольга Тамашова і жонка воіна Анастасія Агейчанка першыя справілі наваселле: яны жывуць у новых, светлых дамах.

За небывала кароткі тэрмін на папялішчах выраслі 59 новых дамоў, з якіх 33 поўнасцю адбудаваны і там жывуць калгаснікі і калгасніцы. Апрача гэтага падрыхтаваны лесаматэрыял на 22 дамы, будаўніцтва якіх вось-вось пачнецца. Да восені мы мяркуем закончыць будаўніцтва 89 дамоў калгаснікаў і важнейшых грамадскіх пабудоў.

Цяпер, калі гераічная Чырвоная Армія вызваляе беларускую зямлю, у калгасе ўзнялася новая хваля соцыялістычнага спаборніцтва будаўнікоў. Разам з касьбой сенажаці, ворывам папараў і падрыхтоўкай да ўборкі збожжа, мы фарсіруем будаўніцтва. Пройдзе невялікі час — і воляй нашых людзей будзе адбудавана прыгожая вёска. Парукай гэтаму — небывалы палітычны і вытворчы ўздым калгаснікаў і калгасніц.

Ілья КОНАНЦАЎ,
старшыня калгаса «Чырвоны Кастрычнік», Веткаўскага раёна.

Стагуем сена, закладваем сілас

Агітатар прыйшоў на калгасную сенажаць. Ён паведаміў першую радасную вестку—пачалося масавае выгнанне лютага ворага з межаў беларускай зямлі. Кожны з нас быў ахоплены радасцю. Перамогі Чырвонай Арміі натхнілі калгаснікаў і калгасніц.

Тады і зарадзілася ў нас соцыялістычнае спаборніцтва касцоў за хутчэйшую ўборку сенажаці і лепшае забеспячэнне жывёлы кармамі. Ініцыятарам спаборніцтва выступіла звяно старыка Ягора Андрэевіча Мамачкіна. У першы дзень наступлення на беларускім фронце касцы яго звяна Іван Рыбкін, Мікола Марозаў і другія выканалі па паўтары нормы. На гэтым яны не спыніліся і ў наступныя дні давялі норму выпрацоўкі да 200 процантаў.

Актыўна сталі спаборнічаць паміж сабою і жаночыя звенні. Звяно Параскі Серанковай скошвае ў дзень па 3—4 гектары. Лепшыя касцы звяна Хрысціна Кабышава, Моця Песінкава, Пелагея Парошына выконваюць дзённую норму на 200 процантаў.

Дзякуючы соцыялістычнаму спаборніцтву калгас заканчвае ўборку сенажацей. Скошана 200 гектар лугу. Якасць касьбы выключна добрая.

Цяпер па ініцыятыве калгасніц мы закладваем сілас. Вопыт даваенных гадоў паказвае, што сілас — надзвычай добры корм і ахвотна паедаецца жывёлай. Мы стварылі спецыяльнае звяно па сіласаванню. Стаханаўкі Марыя Кавалёва, Праскоўя Белаева, Арына Козінава падрыхтавалі сілосныя ямы і засіласавалі 400 цэнтнераў траў.

Днямі мы распачалі выкананне сенапаставак дзяржаве. На склады Заготсена мы накіроўваем самае лепшае адборнае сена. Даць больш высокаякаснага сена для чырвонай конніцы—такое жаданне ў кожнага нашага калгасніка і калгасніцы.

Разлічваючы на стварэнне некалькіх жывёлагадоўчых ферм, мы рашылі касіць звыш плана і не пакінуць няўбраным ні аднаго гектара сенажаці. Адначасова з касьбой мы фарсіруем стагаванне. Больш паловы скошаных сенажацей у нас ужо застагавана.

На гераічныя поспехі Чырвонай Арміі, якая паспяхова вызваляе родную беларускую зямлю, мы адкажам яшчэ большай напружанай працай.

Васіль КАБЫШ,
старшыня калгаса «Чырвоны баец», Веткаўскага раёна.

Дапамога вызваленым гарадам і вёскам Беларусі

Тысячы вёсак і рад гарадоў Беларускай ССР вызваліла за апошнія дні Чырвоная Армія. Набліжаецца дзень, калі совецкі сцяг зноў запалыхае над вызваленым Мінскам і вораг будзе канчаткова выгнан з беларускай зямлі. Нямецкія фашысты разбурылі наш квітнеючы край, разбурылі фабрыкі і заводы, абрабавалі гарады і вёскі.

Беларускі народ прыступае да аднаўлення гаспадаркі ва ўзноў вызваленых гарадах і вёсках. У гэтай рабоце вялікую дапамогу аказваюць дзяржаўныя і грамадскія арганізацыі ўсёй краіны.

АДНАЎЛЕННЕ АХОВЫ ЗДАРОЎЯ

Наркамат аховы здароўя СССР ужо накіраваў у Беларусь каля 600 урачоў і іншых медыцынскіх работнікаў, а таксама значную колькасць медыкаментаў. Учора нарком аховы здароўя СССР тав. Міцераў выдаў загад аб хутчэйшым аднаўленні аховы здароўя ва ўзноў вызваленых раёнах БССР.

У Беларусь накіроўваецца больш 1.500 урачоў і іншых медыцынскіх работнікаў. Усім наркомам аховы здароўя саюзных і аўтаномных рэспублік прапанавана неадкладна адкамандзіраваць у распараджэнне Наркамата аховы здароўя Беларускай ССР урачоў, правізараў і сярэдніх медыцынскіх работнікаў, якія ў свой час былі эвакуіраваны з Беларусі. У Віцебску аднаўляецца Інстытут эпідэміялогіі і мікрабіялогіі. У Магілёўскую і Віцебскую вобласці накіроўваецца значная колькасць дэзінфекцыйных сродак і бактэрыйных прэпаратаў. Упаўнаважаныя Наркамата Аховы Здароўя СССР выязджаюць у Віцебскую і Магілёўскую вобласці для арганізацыі супроцьэпідэмічных мерапрыемстваў. Аднаўляюцца сухотныя дыспансеры.

З фондаў Наркамата аховы здароўя вылучана для раёнаў Беларусі 500 тысяч метраў баваўняных тканін, неабходныя медыкаменты, перавязачны матэрыял, медыцынскі інструментарый, вялікая партыя вітамінных прэпаратаў.

ГАНДАЛЬ І ГРАМАДСКАЕ ХАРЧАВАННЕ

У трэцім квартале Наркамгандаль СССР значна павялічвае фонды прамысловых і харчовых тавараў, вызначаных для БССР. Ва ўсіх вызваленых гарадах аднаўляецца дзейнасць магазінаў Галоўунівермага, Галоўгастранома, Оптбакалеі і г. д.

Гандлёвыя арганізацыі раду тылавых абласцей бяруць шэфства над гандлёвымі арганізацыямі БССР і прыступаюць да аказання практычнай дапамогі ім. З Молатаўскай вобласці ўжо адпраўлена ў Беларусь розных тавараў і матэрыялаў на 250 тысяч рублёў.

АДНАЎЛЕННЕ ЛЯСНОЙ ГАСПАДАРКІ

У парадку дапамогі аднаўляемым прадпрыемствам Беларусі фанерная і запалкавая прамысловасць Наркамлеса СССР адгружае рад каштоўных агрэгатаў: 3 фанерныя прэсы, 4 запалкавых аўтаматы, рад дапаможных варштатаў, энергаабсталяванне і інш. Да канца гэтага года вырашана аднавіць запалкавую фабрыку «10 год Кастрычніка», фанерны завод № 19, лесакамбінат імені Кірава, Гомельскі фанерна-запалкавы камбінат, Гомельскі лесакамбінат і інш.

У адрас Наркамлеса Беларусі адгружана 25 аўтамашын-лесавозаў, больш 17 тон запасных частак для аўтамабіляў, некалькі тысяч лучковых і папярэчных піл, 4.500 тапароў і рад іншых матэрыялаў. Апрача таго, у распараджэнне мясцовых органаў выехалі 50 кваліфікаваных спецыялістаў.

НА ЗДЫМКУ: Стаханавец тав. В. М. Грыгарэнка (фабрыка, дзе дырэктарам тав. Галкін) які штодзённа выконвае вытворчыя заданні на 200—250 процантаў.

Фото В. Чыгашкова.

Першае сена дзяржаве

БУДА-КАШАЛЁВА, 30 чэрвеня. (БЕЛТА). Калгаснікі сельгасарцелі імені Сталіна, Патапаўскага сельсовета, у адказ на бліскучае наступленне Чырвонай Арміі на тэрыторыі Беларусі павысілі тэмпы касавіцы. Штодзённа на сенакос выходзяць дзесяткі брыгад. Сельгасарцель імені Сталіна першая ў раёне поўнасцю разлічылася з дзяржавай па сенапастаўках. Звыш 750 пудоў высокаякаснага сена здадзена на раённы нарыхтоўчы пункт.

ДОБРУШ, 30 чэрвеня. (БЕЛТА). У сельгасарцелях раёна ўзмоцненымі тэмпамі праходзіць сенакос. Калгаснікі прыступілі да здачы сена дзяржаве. Першыя квітанцыі на здадзенае сена атрымалі калгасы «Будаўнік соцыялізма», «Чырвоная рошча» і «Чырвоны маяк».

Кінофільмы вызваленым гарадам і раёнам

У вызваленыя гарады — Віцебск, Оршу, Магілёў і раённыя цэнтры Беларусі накіраваны кіноперасоўкі. Жыхары, якія 3 гады пакутвалі ў палоне ў нямецкіх захопнікаў, убачаць новыя совецкія кінофільмы, якія расказваюць аб барацьбе совецкага народа з нямецкімі захопнікамі, аб подвігах герачных воінаў Чырвонай Арміі, аб разгроме немцаў пад Масквой, Сталінградам.

У Віцебскую вобласць адпраўлена 15 гукавых мастацкіх кінофільмаў, сярод якіх «Сталінград», «Радуга», «Два байцы», «Народныя мсціўцы». У Магілёўскую вобласць выехалі дзве кіноперасоўкі

Кіноперасоўкі абслугоўваюць кінамеханікі, якія нядаўна закончылі 3-месячныя курсы—падрыхтавана 35 кінамеханікаў для работы ў вызваленых раёнах Беларусі. На-днях заканчвае курсы другая група—яшчэ 35 чалавек. На сканчэнні занятак яны будуць накіраваны ў вызваленыя раёны БССР.

Пашыраць рады арганізацый Чырвонага Крыжу

Многа цяжкіх вынікаў пакінулі пасля сябе нямецка-фашысцкія акупанты ў вызваленых раёнах Беларусі. Насельніцтва гэтых раёнаў мае асаблівую патрэбу ў аздараўленчых мерапрыемствах, бо немцы злаўмысна распаўсюджвалі эпідэмічныя захворванні ў нашых гарадах і сёлах.

Таварыства Чырвонага Крыжу заклікана ліквідаваць гэтыя вынікі нямецкага гаспадарання. Для барацьбы з эпідэмічнымі хваробамі ў вызваленыя раёны Беларусі прыбылі з Масквы санітарна-эпідэмічныя атрады Чырвонага Крыжу. Яны пачалі аздараўленчую працу на месцы. Але гэтага недастаткова. Патрэбна, каб само насельніцтва, арганізаванае ў таварыства Чырвонага Крыжу, прымала дзейны ўдзел у гэтай працы. У кожным калгасе, МТС, соўгасе і школе неабходна стварыць пярвічныя арганізацыі Чырвонага Крыжу.

Чырвоны Крыж — гэта санітарны тыл нашай Радзімы, гэта рэзерв санітарных работнікаў Чырвонай Арміі. У раёнах Гомельскай і Палескай абласцей ужо створана 800 пярвічных арганізацый Чырвонага Крыжу.

Актывісты Чырвонага Крыжу бяруць шэфства над эвака-шпіталямі, над дамамі інвалідаў Айчыннай вайны, над дзіцячымі дамамі. Там яны праводзяць масавую работу, чытаюць газеты, кнігі, аказваюць усю неабходную дапамогу.

У дні, калі Чырвоная Армія вызваляе гарады і вёскі Совецкай Беларусі ад фашысцкіх захопнікаў, гоніць іх усё далей на захад,—павінна асабліва актывізавацца работа арганізацый Чырвонага Крыжу па санітарнай абароне рэспублікі, па падрыхтоўцы санітарных кадраў, па аздараўленню вызваленых раёнаў ад эпідэмічных захворванняў, пакінутых у спадчыну акупантамі.

І. НОВАДВОРАЦ,
намеснік старшыні ЦК Чырвонага Крыжу БССР.

Міжнародная інфармацыя

Паведамленне штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў

ЛОНДАН, 1 ліпеня. (ТАСС). У апублікаваным сёння раніцой паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца:

«Войскі саюзнікаў умацоўваюць свае пазіцыі на абодвух флангах ля ракі Одон. Усе спробы праціўніка ажыццявіць прарыў у сектары Кан—Эўрэсі адбіты. На астатніх участках фронта істотных змен не адбылося.

На працягу ўчарашняга дня наша авіяцыя бамбардыравала лініі забеспячэння і камунікацыйныя вузлы, праз якія рухаюцца варожыя войскі.

Цяжкія дзённыя бамбардыроўшчыкі зрабілі налёт на [illegible] аэрадромаў ва Францыі і Бе[illegible]. Адначасова бамбардыроўцы падвергліся скапленні бронетанкавых сіл праціўніка».

АНГЛІЙСКАЯ 2-я АРМІЯ У НАРМАНДЫІ

ЛОНДАН, 30 чэрвеня. (ТАСС). Карэспандэнт агенцтва Рэйтэр пры штабе вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў паведамляе, што ў баях у Нармандыі прымае ўдзел англійская 2-я армія, сфарміраваная спецыяльна для аперацый ва Францыі. Гэтай арміяй камандуе генерал-лейтэнант Майлс Крыстофер Дэмпсі, які прымаў удзел у баях у Паўночнай Афрыцы.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ У ІТАЛІІ

ЛОНДАН, 1 ліпеня. (ТАСС). Штаб войск саюзнікаў у Італіі паведамляе, што войскі саюзнікаў у Італіі не даюць перапынку праціўніку і вымушаюць яго да адступлення на ўсёй працягласці фронта.

Часці 5-й арміі ўступілі ў прадмесці горада Чэчына і адцяснілі праціўніка на поўнач ад ракі Чэчына (упадае ў Цірэнскае мора). Войскі саюзнікаў знаходзяцца зараз усяго за 10 кілометраў на поўдзень ад Сіены. Часці 8-й арміі, нягледзячы на ўпартае супраціўленне праціўніка, значна прасунуліся наперад на ўсход і на захад ад Тразіменскага возера. У Адрыятычным сектары праціўнік адступіў ад ракі К'енці, і войскі саюзнікаў фарсіравалі гэту раку на радзе ўчасткаў.

Злучэнні цяжкіх бамбардыроўшчыкаў зрабілі ўчора налёты на камунікацыі праціўніка ў Венгрыі, варожыя аэрадромы і адзін порт у Югаславіі. Другія злучэнні авіяцыі падвергді бамбардыроўцы варожыя ваенныя аб'екты ў Італіі, судны і лініі камунікацый праціўніка ў Югаславіі.

ЗВЕРСКАЕ АБЫХОДЖАННЕ ГІТЛЕРАЎЦАЎ З СОВЕЦКІМІ ГРАМАДЗЯНАМІ НА ГЕРМАНСКАЙ КАТАРЗЕ У ШЭРБУРЫ

ЛОНДАН, 29 чэрвеня. (ТАСС). Карэспандэнт «Ньюс Кронікл», які знаходзіцца ў Шэрбуры, паведамляе, што пасля заняцця саюзнікамі Шэрбура, там была вызвалена вялікая колькасць рускіх, гвалтоўна пагнаных гітлераўцамі з розных раёнаў Расіі на работы па збудаванню ўмацаванняў. Сярод іх былі юнакі 16 год і мужчыны ўсіх узростаў аж да 70 год, пятнаццацігадовыя дзяўчаты і старыя жанчыны ва ўзросце да 81 года. «Яны,—піша карэспандэнт,—былі апрануты (калі тут наогул можна ўжыць гэтае слова) у лахманы і падвязаны вяроўкамі. Ні ў аднаго з іх не было абутку. Іх ногі былі загорнуты ў трап'е. Некаторыя мелі свежыя рубцы ад ран, нанесеных ударамі бізуна або штыкамі».

ПЕРШЫ МІТЫНГ НАСЕЛЬНІЦТВА ВЫЗВАЛЕНАГА ШЭРБУРА

НЬЮ-ЁРК, 30 чэрвеня. (ТАСС). Карэспандэнт амерыканскай радыёвяшчальнай кампаніі Калумбія паведаміў з Нармандыі, што кіраўнікі французскага руху супраціўлення наладзілі ў Шэрбуры першы публічны грамадзянскі мітынг. Кіраўнік былой падпольнай патрыятычнай арганізацыі ў Шэрбуры ўзнагародзіў знакамі адрознення 15 найбольш актыўных удзельнікаў падпольнага руху патрыётаў.

ГІТЛЕРАЎЦЫ ЗНІШЧАЮЦЬ ЗАМЕЖНЫХ РАБОЧЫХ

НЬЮ-ЁРК, 1 ліпеня. (ТАСС). Агенцтва Асошыэйтэд Прэс перадае з Мадрыда, што, па расказах асоб, якія прыбылі туды з Германіі, гітлераўцы пакаралі смерцю многіх гвалтоўна вывезеных у Германію замежных рабочых за адмаўленне працаваць на прадпрыемствах, якія падвяргаюцца бамбардыроўкам. Адна асоба, якая мела доступ да афіцыйных германскіх даных, паведаміла, што ў перыяд паміж 8 і 15 чэрвеня ў адным толькі Мюнхенскім раёне быў пакараны смерцю 741 замежны рабочы. 500 рабочых было забіта ў раёне Эсена і 500—у раёне Кельна.

СМЕРЦЬ ГЕНЕРАЛА ДЗІТЛЯ

СТАКГОЛЬМ, 30 чэрвеня. (ТАСС). З розных крыніц паведамляюць аб гібелі камандуючага гітлераўскімі войскамі на поўначы Фінляндыі генерал-палкоўніка Дзітля.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

АТ00175. АДРАС РЭДАКЦЫІ: гор. Гомель, вул. Вароўскага, 10.